

Fra: Gran, Martin Storhaug <masgr@statsforvalteren.no>
Sendt: 26. februar 2021 16:15
Til: Heidi Østby
Kopi: Porsgrunn Postmottak
Emne: SV: Detaljregulering for Nedre Frednes ID 291

Hei,

Vi viser til henvendelsen 3. februar 2021 nedenfor, samt etterfølgende e-post 17. februar med oversendelse av dokumentasjon, blant annet en miljøundersøkelserapport utarbeidet av Multiconsult AS datert 3. september 2008 som omfatter planområdet for Nedre Frednes.

Ut ifra kommunens henvendelse og oversendte dokumenter fremgår det at det er forurensningsforhold som er mangelfullt behandlet i reguleringsplanen for Nedre Frednes. Vi anbefaler at kommunen avklarer disse forholdene nærmere og vurderer muligheten for å revidere planforslaget og sende det på nytt offentlig ettersyn.

Det er opplyst at kommunen har blitt kjent med at det ligger et nedlagt kommunalt deponi i planområdet. Deponiet er også omtalt i miljøundersøkelserapport fra Multiconsult AS fra 2008, som ble utarbeidet i forbindelse med gjeldende reguleringsplan for området. I rapporten påpekes det at avdekte forhold bør avklares nærmere. I punkt 6 i rapporten er det angitt flere undersøkelsespunkter som bør omfattes av en fase 2 undersøkelse. Vi kjenner ikke til at dette er blitt fulgt opp og kan ikke se at det er tilstrekkelig ivaretatt i gjeldende reguleringsplan eller nytt planforslag for Nedre Frednes. Inngrep i deponier er komplisert og krever grundige vurderinger. Særlige utfordringer som følge av deponert avfall kan være gassdannelse og eksplosjonsfare, setninger i grunnen og miljøgifter i konsentrasjoner over anbefalte grenseverdier i veileder om helsebaserte tilstandsklasser, jf. Statens forurensningstilsyns veileder TA-2553/2009 Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn.. Det er viktig at slikt blir avdekket i planprosessen da det kan være nødvendig å legge restriksjoner på arealbruken eller ta andre hensyn som kan ha betydning for utformingen av reguleringsplanen. Vi viser til Miljødirektoratets veileder M-1780/2020 Bygging på nedlagte deponier.

Forventede terrenginngrep i alle typer forurenset grunn skal også håndteres etter forskrift om begrensning av forurensning kapittel 2. Kommunen er forurensningsmyndighet og Statsforvalteren er klageinstans. Vurderingen knyttet til og avklaring om planområdet inneholder forurenset grunn skal først og fremst gjøres før det utføres terrenginngrep, jf. § 2-4. Kommunen skal motta og godkjenne tiltaksplaner ved slike inngrep. Vi bemerker også at dersom kommunen gir tillatelser etter forurensningsforskriften kapittel 2, må det sikres at det ikke er til hinder for senere tiltak i forurenset grunn der Statsforvalteren eller Miljødirektoratet er forurensningsmyndighet og kan gi pålegg, for eksempel for nedlagte deponier.

Videre påpekes det i miljøundersøkelserapporten fra Multiconsult AS på side 26 at det kan være krigsetterlatenskaper i planområdet:

«Om lag 200 bomber falt på området St. Hansåsen, Øyekast og Sundjordet i forbindelse med bombing under 2. verdenskrig. Det er sannsynlig at noen bomber falt ned over delområde A. Ved gravearbeider i dette området bør man være oppmerksom på at det kan ligge udetonerte bomber i grunnen.»

Våren 2010 opprettet Justis- og politisdepartementet og Forsvarsdepartementet en arbeidsgruppe for å vurdere ansvarsforhold og håndtering av eksplosive etterlatenskaper. Rapporten fra arbeidsgruppen finnes på <https://www.regjeringen.no/no/dep/id/org/styre-rad-og-utval/innstillinger/innstillinger-fra-utvalg/innstillinger-levert-i-2012/eksplosivarbeidsgruppen/id613057/>. I rapporten påpekes det blant annet at:

«Kommunen har ansvar etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven for å sikre en forsvarlig bruk og vern av arealer og bygninger innen kommunens grenser. Kommunen har videre en selvstendig undersøkelsesplikt med hensyn til farer både ved utarbeidelse av arealplaner og ved vurdering av dele- og byggetillatelser. Kommuner med spesiell historisk erfaring eller erfaring fra tidligere tilfeller, må være særlig oppmerksomme på eksplosive krigsetterlatenskaper når de tar stilling til arealbruken.

Risikoområder eller potensielle fareområder må undergis en spesiell vurdering i arealplanleggingen. Er det foranledning til å tro at et område kan være utsatt for en fare, må kommunen påse at det er innhentet tilstrekkelig fagkyndige uttalelser om faren før plan vedtas eller byggetillatelse gis. Eventuelt må det foretas ekspertundersøkelse av faren. Kommunen er ansvarlig for å foreta de nødvendige forundersøkelser, og for at resultatet av disse blir lagt til grunn i den videre planlegging. Skulle det oppstå skader som kunne vært unngått gjennom en bedre planprosess, vil kommunen kunne få et økonomisk ansvar.» (side 47)

Vi kan ikke se at dette forholdet er fulgt opp etter miljøundersøkelsesrapporten eller vurdert nærmere i reguleringsplanforslaget for Nedre Frednes.

Etter dette er det slik vi vurderer det forhold som berører nasjonale og regionale interesser vi er satt til å ivareta som ikke er tilstrekkelig vurdert og omtalt i reguleringsplanen for Nedre Frednes, slik den foreligger. Vi anbefaler at det gjøres nærmere undersøkelser og kartlegging av forurenset grunn i planområdet, som anbefalt av Multiconsult AS, og at forurensningsfaren og eventuell risiko for skadelige krigsetterlatenskaper avklares i plansaken.

Vi minner i den forbindelse om kravet til sikkerhet mot fare og ulempe som følge av miljøforhold i byggegrunn i plan- og bygningsloven § 28-1, og § 3-1 første ledd bokstav h hvor det fremgår at kommunen i sin planlegging skal «fremme samfunnssikkerhet ved å forbygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.».

Vi minner også om plan- og bygningslovens krav til risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. § 4-3. Det fremgår av bestemmelsen at «analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging» og at «område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§ 11-8 og 12-6». ROS-analysen som per nå foreligger til reguleringsplanen Nedre Frednes, er i lys av de opplysningene som er kommet frem mangelfull.

Videre viser vi til rundskriv H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling, utgitt oktober 2018. I punkt 2.11.1 fremgår det at «ved siste plannivå er det ikke mulig å skyve nærmere avklaring av reell fare til byggesaken ved å sette vilkår for å innvilge byggesøknad» og at «kravet til ROS-analyse i loven § 4-3 vil da ikke være oppfylt».

Planforslaget har allerede vært på offentlig ettersyn og Statsforvalteren uttalte seg til forsalget 5. august 2020. Vi råder imidlertid kommunen til å vurdere muligheten for å revidere planforslaget slik at overnevnte forhold ivaretas og deretter sende forslaget på et nytt offentlig ettersyn.

Med vennlig hilsen

Martin Storhaug Gran
rådgiver

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Telefon: 33 37 23 47

E-post: masgr@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/vt

Fra: Heidi Østby <Heidi.Ostby@porsgrunn.kommune.no>

Sendt: onsdag 3. februar 2021 10:06

Til: Postmottak SFVT <sfvtpost@statsforvalteren.no>

Kopi: Svendsen, Fred Marius <fmvefms@statsforvalteren.no>

Emne: Detaljregulering for Nedre Frednes ID 291

Hei

Takk for hyggelig samtale i dag.

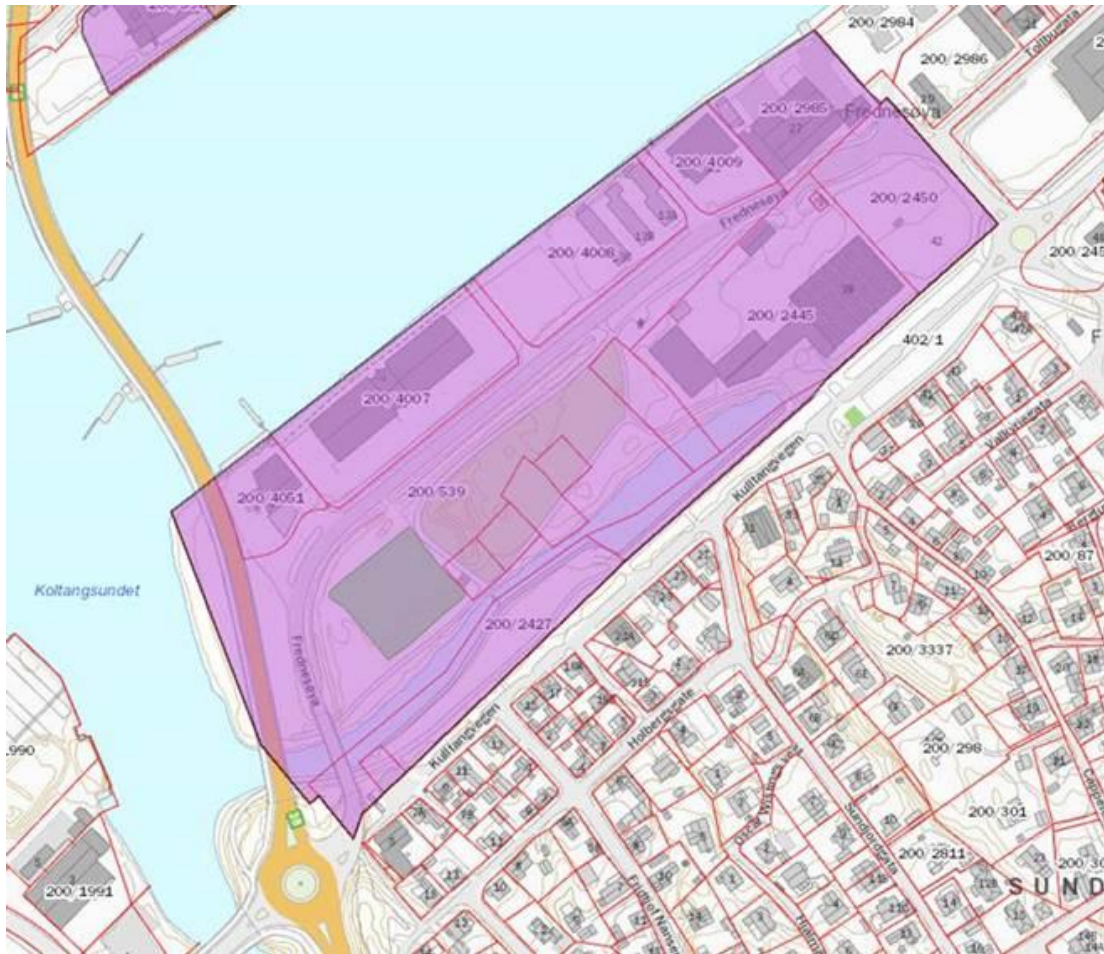
Som avtalt oversender jeg informasjon om saken vi lurer på.

I forbindelse med detaljregulering av Nedre Frednes i Porsgrunn har kommunen blitt kjent med at området på Frednes er under vurdering av Statsforvalteren grunnet et deponi som skal ha vært på området (lokalitetID 2966 Kulltangen). Denne informasjonen er synlig i Grunnforurensingsdatabasen til Miljødirektoratet dersom man har logger seg inn som saksbehandler, men er ikke synlig uten innlogging. Kommunen har vært i kontakt med Statsforvalteren ved Ole Skuggevik og Tor Fredrik Holth. Tilbakemeldinger vi har fått fra Ole Skuggevik er at Statsforvalteren er i gang med å kvalitetssikre lokaliteten i Grunnforurensingsdatabasen, men lokaliteten er foreløpig ikke godkjent fordi plasseringen ikke er bekreftet. Foreløpig plassering av forurenset område er derfor det opprinnelige registrerte området, se figur nedenfor. Deponiet er også omtalt i Multiconsultrapport 811655-1 fra 2008 hvor gbnr. 200/539 som utgjør store deler av planområdet er registrert i daværende SFTs (Nå Miljødirektoratets) grunnforurensingsdatabase som kommunalt deponi. I oktober kom Miljødirektoratets veileder M-1780/2020 Bygging på nedlagte deponier. I kapittel 3.2 i veilederen står det:

«Fylkesmannen er høringsinstans i plansaker etter plan- og bygningsloven, og har innsigelsesmyndighet dersom nasjonale eller vesentlige regionale hensyn blir berørt. Det vises til rundskriv T-2/16 fra KLD, og presisering av nov. 2019 i punkt 3.3-forurenset grunn som vist med kursiv: *«Dette gjelder også om det skal graves i områder med syredannende alunskifer og andre syredannende bergarter eller områder hvor det har blitt deponert avfall som kan medføre utslipp av helseskadelige gasser og setningsskader»*. Dette innebærer at fylkesmannen bør vurdere å fremme innsigelse hvis en plan ikke tar hensyn til kjent informasjon om at grunnen kan være forurenset fordi det har blitt deponert avfall som kan gi setningsskader og utslipp av helseskadelige gasser.»

I høringsuttalelsen har dere ikke kommet med noen merknader om at planområdet er innenfor et potensielt deponi. Det vi lurer på er om dere sett i lys av veilederen og informasjonen om deponi vil komme med noen kommentarer til planen før den går til sluttbehandling.

Legger ved høringsuttalelsene over.

Med vennlig hilsen

Heidi M Østby

Arealplanlegger

Byutvikling, Porsgrunn kommune

Tel. 40 21 61 22

Besøksadresse: Rådhusgata 7, 2.

etg

Trenger du virkelig å skrive ut dette?